

פרשת תולדות

העולם עומד על לומדי התורה

"הקול קול יעקב והידיים ידי עשו" מובא במדרש {איכה רבה פתיחתא} "הקול קול יעקב", כל זמן שקול יעקב מצפצף בפתיו פנסיות וקבתי מדרשות, אין ידי עשו שולטות בו, אין הקול קול יעקב כבי".
ואיתא במדרש איכה: אימתי מלכות העובדי פוכבים גזירת גזרה על ישראל ומצלחת! בזמן שמשליכין דברי תורה לארץ, [שלא לומדים תורה] וכן כתוב {שמות י"ז א':} "ויקעו כו" ויחגו בריפידים", פתיב אחר זה {שם ח':} "ויבא עמלק", ודברו רז"ל: **בשביל שרפו ידיהם מן התורה**, בא עמלק להילחם בישראל.

מובא במדרש ויקרא רבה {פרשת קדושים פרשה כ"ה, א'} **אמר הקדוש ברוך הוא למשה, אמור לישראל: "בני, עסקו בתורה, ואין אתם מתייראים משום אומה"**.

ספר 'פני דוד' של החיד"א זצ"ל וז"ל: "פירוש הקול קול יעקב נתייחס הקול ליעקב שהוא היה בחינת קנה של אדם הראשון (בנשמת אדם הראשון היו כלולות כל הנשמות ויעקב אבינו היה בקנה). וזה טעם גדולת הלימוד. וכמו שאמר בזמן שהקול קול יעקב אין הידיים ידי עשו. כי ישראל כשקורין הוא בקנה(הקול נעשה ע"י מיתרי הקול הנמצאים בקנה) והוא אבר שלא נפגם באדם הראשון וזה כח ותוקף הלימוד שלא היה בו פגם. וזה טעם חומר הלשון הרע ודיבור אסור כי בקנה לא היה פגם באדם הראשון וזה פוגם באבר שלא נפגם והוא עון פלילי ה' הטוב יכפר.

כתב בספר 'מעלות התורה', נתנו לאדם משרה מכובדת מאד בבית המלך היה שמח שמחה גדולה אף ללא תשלום על אחת כמה וכמה **איד צריך לשמח האדם, שהוא זוכה ללמד התורה הקדושה, שכל מלאכי מעלה משתעשעו בה תמיד, וגם כל הצדיקים שפגו עזו עוסקין בה, ואף כי לא למנע עצמו ממנה. ואמרו חז"ל, כשאדם עוסק בתורה, מקיפין אותו מלאכים הנבראין מהבל פיהו כמלא עין והוא בתוכו.**

כתב החפץ חיים בספר שמירת הלשון: "שמעתי מעשה על גבי אהד ובעל עסקים גדול, שפרש עצמו לגמרי מהבלי עולם לעסק בתורת ה' יומם ולילה. וחברו עליו אהיו וביית אביו ואנשי ביתו להחזירו לענינו הראשון, ולא הטוה און להם, ונתנאשו ממנו. ושאלוהו האנשים המפיקים אותו מן עסקו גדול, באיזה אופן פעל בעצמו, שלא להטות און לעצקת אנשי ביתו. ויצו ויאמר אליהם: התבוננתו כמה שאמרו חז"ל (שבת פ"ג): אין התורה מתקיימת, אלא בפי שממית עצמו עליה, שצאמר גו', ופרושו כאלו כבר מת. והינו שיתבונן בעצמו, כאלו כבר גמר כל עסקיו שהיה בכחו, וגם גמר בהם את מי חניו, והביאהו לדון לפני מלך מלכים הקדוש ברוך הוא על כל הענינים, שפקלה בהם את זמנו להבל לריו, ויצא חיב בדיו של מעלה. והוא צועק: אוי לי, וי על רע מעשי ועל רע עניני. ואלו בתוך כך הרשויה, שירד תקף לעולם הזה ונעשה תשובה, בודאי לא היה מתעצל אפילו רגע אחד מזה ולא היה מטה אוןו קלל לידע מעסקו ביותו. ואם כן יחשב האדם בעצמו לפי עונותיו, שהיה ראוי לו למהת מן עסקו, ואם אחרי המנות היה הקדוש ברוך הוא מתנהג עמו בחסד גדול והיה נתון לו רשות שיחזור בתשובה, בודאי לא היה מתרפה מזה אפילו רגע אחד, אם כן מה הזק עושה לו הקדוש ברוך הוא שהוא מאריך את ימי חניו, כדי שיעשה תשובה בחייו ממש? בודאי צריך לזרוז את עצמו בקל פחותיו לעשות תשובה על עונותיו וללמד התורה תמיד, ועל כל פנים להקלות על עת קבוע תמיד לתורה ולא להטות אוןו קלל למי שרצה להפריעו מזה.

בתלמוד הירושלמי במסכת חגיגה (פ"א ה"ד): "תני ר"ש בן יוחאי, אם ראתי עיירות שנתלשו ממקומן בארץ ישראל, דע שלא החזיקו בשכר סופרים ומשנים, מה טעמא? (מה הסיבה?) (ומי טי, י"א) "מה אבדה הארץ, ניצתה כמדבר מבלי עברי? ויאמר ה': על עזבם את תורתיי".

מסופר (שם) בירושלמי שרבי יהודה הנשיא שלח את ר' חייא, ר' אסי ור' אמי לנעבור בעיירות ארץ ישראל לתקן להם ספרים ומלמדים. הגיעו למקום אחד ולא מצאו שם לא ספר ולא מלמד. אמרו לאנשי העיר: הביאו לנו את שומרי העיר, הלכו והביאו להם חייילים העומדים על המשמר בחומת העיר. אמרו להם: אלו שומרי העיר! אלו מחריבי העיר! (כלומר כשבוטחים רק בהם יוצא מהם חורבן, שהשמירה היא רק בזכות לומדי התורה), אמרו להם אנשי העיר: ומי אלו שומרי העיר? אמרו להם הספרים והמלמדים, שכן כתוב: (תהלים קכ"ט א') "אם ה' לא יבנה בית, שווא עמלו בוני, אם ה' לא ישמר עיר שווא שקד שומרי".

כשלומדים תורה סומכים על נס בתקופת מלחמת העולם הראשונה, כשמחוץ תשכל חרב ומחדרים

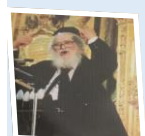
אימה, יצא צו מאת שלטונות הצבא האדום שכל איש מגיל שמונה עשרה שלא יתייצב לגיוס - אחת דתו להמית. הפחד היה נורא. עם כל זאת, בישיבת נובהרדוק ישבו מאות בחורים כשהם שוקדים על התורה ללא פחד ומרא, עד שמאוחר יותר הודבקו מודעות ברחובות בהם צו חמור יותר - שמדגיש שכולם מחויבים להתייצב, וקמה תסיסה כלשהי בישיבה... או - אז נכנס הסבא מנובהרדוק - הגה"צ רבי יוסף יוזל הורביץ זצ"ל בסערה וזעק: "מי קורא כאן מודעות?! שידביקו להם מודעות כרצונם ואנחנו נשאר בשלנו בלימוד התורה ביתר תוקף ועוז!" שאלוהו: "והרי זה עניין של פיקוח נפש, ואין סומכין על הנס?" השיב הסבא: "אין סומכין על הנס שייך רק בדבר שאין קיום העולם תלוי בו. אבל בדבר שקיום העולם תלוי בו, כגון קיום ישיבות, בדבר כזה לא שייך לומר אין סומכין על הנס".

בימים הטרופים של מלחמת תש"ח, **הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל** כתב מכתב למפקדת הצבא. וכך כתב בין היתר: "חלילה להוציא ולנתק את בני הישיבות מאהלי התורה ולשעבדם לצבא המלחמה, אימונים או שאר עבודות. וידעו נאמנה שכל מי שמסר נפשו וחיו לשקידת התורה - הנהו איש צבא מלגיון מלכו של עולם להגנת עמנו וארצנו. כל אלה העומדים במערכת הקרב עם האויב מוגנים בזכות לומדי התורה! ומסיים הרב פרנק: "בכל ליבי אני קורא לכם, הבו גודל לאלוקינו ותנו כבוד לתורתו, שלא ייבש המעיין וקול התורה לא ידום. כדאי הוא קול התורה, שבכוחו להגן על כל היורדים לשדה המלחמה, שיחזרו במהרה בחיים ושלום לביתם מתוך ניצחון, וממשלת זדון תכלה ותיעקר מן הארץ." (עמוד ההוראה, איש לרעהו)

כתב מרן הרב עובדיה זע"א (מאור ישראל-דרושים עמ' קצ ד"ה הישיבות): הישיבות הקדושות משפיעות לטובה על ביטחון המדינה וגם על הרמת קרן כלכלתה, וכמו שאמרו חז"ל (מכות י.) על הפסוק: "עומדות היו רגלינו בשערייך ירושלים" מי גרם עומדות ומנצחות במלחמה? "בשערייך ירושלים", אלו שערים המצוינים בהלכה אשר בירושלים. ואילו היו מבנינים זאת ראשי הלשון בארץ-ישראל, הרי שהיו מקציבים תקציבים לישיבות הקדושות לא על ידי משרד הדתות במידה מחוקה, אלא היו מתקצבים אותם באמצעות משרד הביטחון או משרד האוצר במידה גדושה. שהרי בביטחון המדינה הם משקיעים, הנה כל מטוס קרב עולה מיליוני דולרים, כל טנק וכל טיל עולים מאות אלפי דולרים, והרי כל זה גנוז בתורה!...כ"י"ד "אם בחוקותי תלכו"- שתהיו עמלים בתורה אז תזכו ל"ינתנה הארץ יבולה" וחרב לא תעבור בארצכם וישבתם לבטח.

מסופר במדרש רבה איכה (פרשה ב פסקה ד) ר"ע כשהיה רואה את בר כוכבא אמר זהו מלך המשיח א"ל ר' יוחנן בן תורתא: "עקיבא יעלו שעשים בלחייך ועדיין אינו בא". א"ר יוחנן (בראשית כז) **"הקול קול יעקב"** קול אדריאנוס קיסר הרג בביתר שמונים אלף רבוא בני אדם ושמונים אלף תוקעי קרנות היו צריץ על ביתר והיה שם בר כוכבא והיו לו מאתים אלף חיילים מקוטעי אצבע שלחו לו חכמים: "עד מתי אתה עושה לישראל בעלי מומין?!" אמר להם: "והיאך יבדקו?!" אמרו לו: "ככל מי שאינו עוקר ארו מלבנו א"ל יכתב בצבא שלך". והיו לו מאתים אלף כאלה ומאתים אלף כאלה ובשעה שהיו יוצאין למלחמה היו אומרים לקב"ה: "אל תעזור לנו ואל תפיל אותנו!" כמו שכתוב "כי אתה א-לוקים זנחנתו ולא תצא א-לוקים בצבאותינו" ומה היה עושה בן כוכבא? היה מקבל אבני בליסטרא באחד מארכובותיו (חלק הרגל התחתון) וזורקן והורג מהן כמה נפשות, שלש שנים ומחצה הקיף אדריאנוס קיסר את ביתר והיה שם רבי אלעזר המודעי עסוק בשקו ובעתעניתו ובכל יום ויום מתפלל ואומר: "רבשיע אל תשב בדן היום" ולבסוף נתן דעתו אדריאנוס לחזור אמר לו אחד מאנשיו: "אדוני כל זמן שהתרגולת הזאת מתפלשת באפר היינו שכל זמן שר' אלעזר צם על עם ישראל איך יכול לעם ישראל אלא המתן לי שאני אגרום לך שתכבוש את העיר!" אותו יום נכנס בבית המדינה ומצא את רבי אלעזר שהיה עומד ומתפלל עשה את עצמו שלוחש באזנו של רבי אלעזר המודעי הלכו ואמרו לבר כוכבא: "חביבך ר' אלעזר רוצה להשלים עם אדריאנוס" שלח וקרא והביא את ההוא כותב אמר לו: "מה אמרת לוי?" ענה לו הכותב: "אם אני יאמר לך המלך יירוג אותי עדיף שתהרוג אותי ממה שאני מססור את סודות המלכות" שיער בר כוכבא שרבי אלעזר רוצה להשלים עם המלכות כיון שסיים רבי אלעזר תפלתו של אלו: "מה אמר לך הכותב?" ענה רבי אלעזר: "אין אני יודע מה לחש לי באזני הייתי עסוק בתפילה ולא שמעתי כלום" כעס מאד בר כוכבא נתן לו בעיטה והרגו יצאת בת קול ואמרה: (זכריה י"א) "הי רועי האליל עוזבין הצאן הרב על זרועו ועל עין ימינו אמרה לו אתה סימית ורוען של ישראל ושימית עין ימינך לפיכך זרועו של אותו האיש יבש תיבש ועין ימינו כהה תכהה" מיד גרמו עונות ונלכדה ביתר ונהרג בן כוכבא והביאו את ראשו לגבי אדריאנוס אמר: "מי הרגו?" אמר אחד מהחיילים: "אני הרגתי" אמר לו: "אתם לא גופתו" וראו שנחש כרוך על הגופה אמר המלך הגוי: "אם לא שהקב"ה הרגו מי יכול להורגו" וקרא עליו המלך את הפסוק (דברים ל"ב) "אם לא כי צורם מכרם".

שבת שלום ומבורך

סיפורים מחזקים - לימוד תורה בהתמדה מביא ברכה גדולה

כתוב כשיהקול קול יעקב" דהיינו כשעם ישראל עוסקים בתורה אין "ידיים ידי עשו" - אין הגויים יכולים לשלוט עלינו. להלן סיפורים על מעלת לימוד תורה:

קיבל עליו ללמוד ברצף והשן שהיו צריכים לעקור הבריאה מאלה

מספר בעל המעשה: יש לי בפה שן שעברה טיפול שורש ומורכב עליה כתר. פתאום השן כאבה מאוד והכתר התחיל להתנדנד. עשו לי צילום והרופא אמר לי בסבר פנים חמור: יש לך דלקת חמורה בשן לא נראה שיוכלו להציל אותה אנחנו נעקור את השן, ובמקומה נרכיב לך שתל. זה יעלה לך 4,500 שקל. " נחרדתי. אני אברך כולל שבקושי מסיים את החודש, לא לוקח הלוואות, מה לי ולסכום גדול שכזה? עשיתי חשבון נפש מאוד עליתי הנקודה שאני צריך לתקן!! זה קשור לרציפות של הלימוד. היצר הרע תמיד נותן לי רעיונות באמצע הלימוד... לדבר על בעיניים שונים בדחיות מיידיות... ואני למרבה הצער, אכן משוחח בלימוד בדברי חולין... החלטתי להתחזק בעניין ולהפסיק עם ההפסקות האלו!!! ללמוד ברצף, וליצר הרע להגיד שנדבר אח"כ... זה היה קשה לי מאוד... אבל מי שטועם את הטעם, של לימוד ריצוף, כבר מבין שההשקעה משתלמת. יחד עם החיזוקים האלו התפללתי לך' שיציל לי את השן. כעבור כמה ימים, הלכתי לרופא שיניים אחר, והיכתיב בלב רועד להתפלל שלי... כל העת התפללתי לך'. והנה מגיע הרגע המכריע. הרופא עושה לי צילום, ובוחן את הצילום בעיון. ואומר לי: יפה, יפה, יפה, השיניים שלך בסדר". "אני לא צריך שתל?!" "אני שואל בחשש. "שתל? למה שתל? יש לך שיניים מצוינות, הלוואי על כולם, לא צריך שום שתל". ראיתי את הצילום שהרופא התבונן בו, ראיתי גם את הצילום מלפני שבועיים, ואני מוכרח להגיד שלא צריכים להיות רופא, כדי לראות בעיניים... שהשן בצילום הראשון נראית כמו שעומדת לסיים את תפקידה. ואילו בצילום השני, נראית אותה שן אחרת לגמרי... אפשר לחשוב שזהו צילום של שני אנשים שונים לחלוטין. [חוברת קול ברמה חשון תשפ"ה]

הבן למד בישיבה למרות התנגדות אביו לבסוף זכה בירושה גדולה

מעשה בילד שהסבא ביקש שילמד במוסד תורני כדי שידע כשיגדל לומר קדיש והוא הסכים לכך רק עד כיתה ה' ולבסוף הבן מאז רצה להמשיך אבל האב התנגד מאד כיוון שטען שאברך זה חיים כלכליים קשים והוא לא מוכן לכך אבל בהשפעת האמא הוא המשיך עד כיתה ח'. כשרצה הבן להמשיך את לימודיו בשנה הבאה בישיבה, האבא התנגד מאד בגלל השיקול הכלכלי שלא יהיה לו מהיקר להתפרנס. אבל הבן התעקש וניסה להסביר לאבא, אבל האב הזדעק ממקומו אמר: "בשום פנים ואופן לא תמשיך שם. לעולם לא אסכים שהבן שלי יהיה תלוי בקופתם וארנקם של אחרים. לך וראה כיצד הציבור החרדי שלהם חי בקושי ואינו יודע לפרנס את עצמו." "אבא יקר", פנה הבן לאביו, "רבים מהורי חברי הינם אברכים השוקדים על התורה יום שלם ולא חסר להם מאומה. לכולם יש בית משלהם ולא חסר להם אוכל בבית. הם אכן חיים בצניעות, אך בורא עולם הוא הזן ומפרנס כל אדם, ואין הדבר תלוי בכוח ובתבונה האדם. הרב

בשיעור דיבר על כך שכל אדם צריך ללמוד נקבע טרם בריאתו האם יהיה עשיר או עני, והשתדלותו היא רק גזירה לעונש של אדם הראשון, אך פרנסתו גייע בדיוק כפי שנקבע לו בראש השנה, גם אם ישב ויעמול בתורה. ובפרט לומדי התורה, שהם בניו תבינו של בורא עולם, אשר הוא שולח להם פרנסתם בדרך

שימית כי הם אלו השומרים על תורתו יומם וליל". האב שדל כל חייו על יכוני ועוצם ידי, וכי רק מי שעובד ומתקדם - חי בכבוד ומצליח, דחה את הדברים בעזם: "אתה רוצה להיות נטל על המשפחה?!... אף אחד לא יעזור לך

ואתה תהיה מסכן". האב עמד כאריה שואג שהבן יכנס לתיכון ויפתח קריירה מקצועית. הוא לא מוכן לחשוב שהבן שלו יהיה נטול השכלה מקצועית ורעב ללחם כל ימיו. הבן הצדיק לא זע ולא חת והלך לישיבה למרות שאביו התנגד והחרים אותו. משום כך הוא עבר לגור בפנימייה של הישיבה, והיה מגיע רק בשבתות, למרות שאביו החרים אותו ולא התייחס אליו. הוא הגיע בסוף שבוע והיה מכבד את הוריו, שר שירי שאל ואומר דברי תורה ומוסר על השולחן. השנים חלפו, הבן המשיך להתעלות וגדל בתורה, במצוות ובמעשים טובים. כאשר הגיע הבן לשיעור ג' בישיבה לצעירים ועשה חיל בלימודיו בצורה לא רגילה, (קרוב לגיל 81), נפטר סבו של הנער, ואבי אביו, זה שבזכותו נכנס בכלל

לبيت הספר החרדי. הנער השתתף בהלוויה ומירר בבכי על מות סבו שהכניסו לעולם התורה. לאחר ההלוויה ניחם את אביו היושב שבעה, ומיד חזר לישיבה ללמוד לעילוי נשמת סביו. ביום החמישי של השבעה מקבל הבן טלפון לשיבה. על הקו היה אביו שקרא לו בדחיות להגיע הבייתה. בחבור נבהל קמעה, קרא לשכר כ-4 שנים שאבא לא מדבר איתי ולא מתייחס אליי, ומעולם הוא לא היה לי רוצה אותי, ומה קרה כעת שאבא מבקש שאניי בדחיות. הוא הלך לחזור לביתו ולתדהמתו הוא גילה דבר שלא ציפה לו. מיד כשהגיע לבית אביו, קם האבא מלוא קומתו לכבודו, התנפל עליו בחיבוקים ונישקות והתפרץ בבכי מלא ברגש וחרטה. "צדקת, בני, צדקת", קרא בלהט, שבו הוא נסער כולו. ובעוד

הבן עומד משתומם, נגדש כולו, לנוכח המראה, מציאה האב מכיסו דף אחד לבן ומבקש מהבן יקיר שלו שיקרא מה כתוב בו. היתה זו הצוואה של הסבא. בני המשפחה פתחו אותה ע"י העורך דין כעת, ביום החמישי לשבעה, ומה שהיה כתוב שם הפעים את כל האחים ובני המשפחה. האבא היה עשיר גדול בעל קרקעות ונכסים רבים בפתח תקווה וסביבתה. היו אלו נכסים שקנה לפני שנים רבות, וכעת כולם השיחור והיו שווי ערך לעשרות מיליונים. כולם ידעו על נכסיו הרבים ומתח רב שרר בקרב בני הבית לקראת פתיחת הצוואה, שכן אף אחד לא ידע כיצד חילק הסבא את נכסיו המרובים. התדהמה הגדולה אחזה בכל הנוכחים למקרא השרות הראשונות של הצוואה, בהן כתב הסבא:

"בראשית דבריי, אני קובע בנוכחות עורך דיני, כי 50% מכל שווי נכסיו ביום שאפטר, יהיה שייך בשלימות לנכדי יקר - זה היחיד הלומד תורה בישיבה, המעמיד את העולם בזכות תורתו, ובמידותיו הנאצלות ובמעשיו הטובים, ראוי הוא לרשת חצי מכל נכסיו, אשר היא הזכות הגדולה לנשמתו בעולם האמת, אשר בכח תורתו ישפיע טוב עליו ועל נשמתו", ורק אחר כך חילק בין כל האחים והקרוצים את שאר ירושתו שנאמדה בכמה מיליונים. אבי של הנער בכה ללא הפוכה ואמר לבנו: "בורא עולם הרכה לי כי מי שמתמסר ללימוד התורה - אין לו דאגות ורפיסה. ה' יתברך מפרנס אותו בעצמו, מפני שהוא הסיר את כל עמלו בעולם לכבוד ה', אזי גם ה' מסיר את כל דאגות העולם למענו. אמנם למדתי זאת בדרך הקשה, תוך מריבות וסכסוכים

איתך אך משנוכחתי בכך, אני מודה ומתוודה: "טעית, וה' הטוב יכפר בעדי. ומעתה - כל מה שתצא, אעשה למען. החינוך שלך גורם לי נחת, התורה שלך גורמת לי נחת - המשך בדרכך ותלמד אותי גם ללמוד. (להתנדב באהבתך). טוב לחסות

אברך הגיע לחובות של 22,000 ₪ הוסיף ללמוד והכסף הגיע

יהודי בן תורה המתגורר בבני ברק, ולמרבה הצער, יש לו חובות בסך של 22,000 יום אחד, הוא הרגיש שבאו מים עד נפש. ניגשה אליו אשתו ואמרה לו: "אולי תקצץ קצת מהכולל בערב, תיקח עבודה צדדית, תשים בצד, וככה לאט לאט נוכל לשלם את החובות". האברך חשב ואמר לה: "את צודקת, אני הולך ללמוד עוד חצי שעה בשביל החזרת החובות!". "לא, לא הבנת אותי", ניסתה להסביר את עצמה, "התכוונתי להיפך, שתוריד חצי שעה, ותעבוד בדבר צדדי שיכניס כמה שקלים נוספים". האברך עשה בדיוק להיפך, הוא הוסיף חצי שעה, אותה למד בהתמדה. חלפו כמה ימים, והסתלפון בבית האברך מצלצל. על הקו יהודי שהוא לא מכיר, הטוען שהוא חייב לו כסף. הוא לא זוכר שהוא הלווה פעם ליהודי הזה, אבל אם הוא טוען שהוא חייב לו כסף ימי הוא שיחלוק'. הוא הגיע לקחת את הכסף, ולהפתעתו הוא מגלה בתוך המעטפה ש'החוב' של אותו אדם הינו לא פחות ולא יותר - 22,000 ₪ במוזמן. "לפני כמה חודשים", הסביר לו אותו יהודי, "עברתי ברחוב ושאלתי אותך אם הינך מכיר דירה פנויה העומדת למכירה, ואתה כיוונת אותי לדירה מסוימת שעמדה למכירה. הלכתי לבד בבית דירה ונכנסתי למשא ומתן, ולפני כמה ימים רכשתי את הדירה, ואני מרגיש שכהכרת הטוב עליי להביא לך סכום קטן של תיווך". האברך נדהם לראות כי תוך כמה ימים, זכה לראות כיצד קיבל עליו עול תורה וה' מסיר ממנו את עול הדרך ארץ.

לא יצא בזמן הסדר גם במחיר הפסד וזכה ב5000\$

סיפר הרב יעקב שיש שלישי"א: "לפני זמן מה נגש אלי אברך מ'פרדס כץ', ב"ב וסיפר לי: "איני צדיק גדול, אך מצוה לספר את אשר אירע לי לפני שלוש שנים. ביום כיפור, קיבלתי על עצמי קבלה לשנה החדשה - לא ללכת באמצע סדר הלימוד לשום סידורים, ויהי מה. ללמוד ברצף וללא הפרעות. כל חיי ראיתי כי כאשר הפסקתי את הלימוד לצורך טיפול בצרכיי, נחלתי אכזבה והדבר לא הסתדר. כשהלכתי לעירייה באמצע הלימוד לסדר תשלום, הפקידה לא נמצאת, כשהגעתי לקופת חולים, נמרה התרופה וכדו'. קיבלתי קבלה זו בכל הכח לשנה הקרובה. והנה, לאחר חצי שנה, בתחילת חודש ניסן ניסיתי להירשם לישיבת בין הזמנים ב'פרדס כץ', מקום מגוריי, אך לא קיבלו אותי. למרות זאת, החלטתי להגיע וללמוד שם. הגעתי לתחילת הלימוד בשעה 11:01 ולפתע לאחר חצי שעה, אינו שומע על המולה. מה קרה? הכל סיפור כי הרב דניאל זר, ראש ישיבת 'אור דוד', מחלק כעת בישיבתו 500 ₪ לכל אברך שגר בפרדס כץ לכבוד חג הפסח. 500 ₪ לאברך לפני פסח זה מצרף חשוב מאד. רבים עזבו את בית המדרש, וחזרו לאחר זמן קצר עם כסף ביד. ומה איתי? - מצד אחד קיבלתי על עצמי שלא ללכת באמצע הסדר לשום מקום, אך כעת זה לימוד של חופשת 'בין הזמנים' אפילו לא רשום שם באמת, אך אולי במצב כזה אוכל להפסיק וללכת!! התגברתי על השקרים של יצר הרע, ואמרת: החלטתי ביום כיפור כי אני לא מפסיק באמצע לימוד התורה, בין אם זה בחופשה ובין אם זה ביום רגיל - איני הולך!. רק בסיום הלימוד, בשעה 13:00 אלך ויהי מה. הסתיים הלימוד והזדדתי למקום. היה אדם לפני בתור. כדי לקבל את המענק צריך למלא טופס, אבל מתברר שהבן אדם לפני לקח את הטופס האחרון, ואין אפשרות לקבל יותר מלגות ממה שהקציב הרב. זה שלפניי קיבל, אך אני לא קיבלתי. ליבי נצבט, עמדתי ביציאה מהישיבה, כשסערה אדירה מתחוללת בקרבי. "אתה רואה, הפסדת 500 ₪" "צחק היצר בליבי, ומיד קרא יצר הטוב: "הזכיה האמתית היא הלימוד, זה נצח! ברוך ה', אמנם אין לי חמש מאות שקל ביד, אבל עמדתי בנימון, וזה שווה הרבה יותר מכל הכסף!". כעת ליבי נרגע ונעשיתי שמח. ואז, ממש באותו רגע, צלצל הטלפון, כשעל הצג מופיע מספר של "דרשו", ארגון של לימוד הדף היומי. "שלום, רצינו לדעת האם נבחרת לאחרונה במבחן המסכם של הארגון שלנו על הגמרא וההלכה?". "כן עשיתי", השבתי. "אז רצינו לבשר לך שזיכת בהגרלה מתוך כל אלף שהצליחו במבחן". "זכית 5000\$". "זה קורה לי הרבה, אני נרגש. בכמה סך זכית?". "זכית ב-5000\$". "קיבלתי פי 5! באותו זמן היה פרויקט מגורים 'על הנייר' באיזור. ניגשתי לקבלן הנחתי את הסכום הזה כמקדמה, ובהמשך ה' שלח לנו סיוע משמייים ובזכות כך זכינו לקנות דירה רחבת ידיים באופן על טבעי!". (דורש טוב סוכות עלון טוב לחסות)

מרו הרב חיים קנייבסקי קבל עליו חובות לימוד ותצא מכל חובותך

אברך ביתר עלית שמצבו הכלכלי היה דחוק, והוא נכנס פינמה אל הקודש אל מרו הגר"ח קנייבסקי זצ"ל על מנת לקבל עצה ותושיה: "כבוד הרב", תינה את צערו, "זכיתי להיות אברך הלומד בכלל כל היום עם מלגה צנועה ובנוסף את העבודה של אשתי. אלא, שיש לי חובות כבר זמן רב, ולכן חשבתי לצאת לעבוד חצי יום על מנת לכסות את החובות, לכל הפחות". רבי חיים הרים את עיניו הקדושות, ואמר לו: "אל תחוב את הכולל, אלא, קבל על עצמך חובות בלימוד - וחובות הלימוד יירדו לך את חובות הממוני". הרב הסביר לו את דברי המשנה: "רבי נחוניא בן הקנה אומר: כל המקבל עליו עול תורה - מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ. וכל הפורק ממנו עול תורה - נותנים עליו עול מלכות ועול דרך ארץ". על כל אדם נגזר כמה עול וקושי יהיו לו, אך אם הוא יקח זאת לתורה, יעבירו ממנו את הקושי והעול הגשמי שנגזר עליו בחיים. האברך הקשיב למרו רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, והפלא אכן התרחש למול עיניו. הוא עשה לעצמו 'חובות' בלימוד, והתחייב ללימודים מסויימים שלא נהג עד כה, ותוך זמן קצר ראה ישועות מעל הטבע והחזיר את כל חובותיו.

כתב בסי' אביר הרועים, מרו רבינו ה"אבתי נר" זיע"א כל הצרות, העוני והייסורים של כלל ישראל, שקדים אותם בשל לימוד התורה הנעשה בנמנום ובעצלתים. ערב אני לכך, שאם היו לומדים ביחוד ובהתלהבות, לא היתה פרנסתו של אחד מישראל דחוקה. ע"כ ואפשר להתפלל על כך ותפילתו תתקבל כיון שמבקש על דבר רוחני ספר חסידים סימן לא

[א] כל דם בהמה וחיה ועוף וכן דם שליל אסור מן התורה אבל דם דגים וחגבים אסור מדרבנן משום מראית העין ואם יש בו היכר קשקשים מותר, דם האדם מותר מהתורה ואסור מדרבנן אם פירש משום מראית העין לפיכך אם נשך כיכר לחם בשיניו ויצא דם ונתלכלך הכיכר צריך לגררו כדי שיאכל הכיכר אבל דם שעודנו בין השיניים מוצצו ואינו חושש וכן הוא הדין אם אצבע מטפטף דם ממנה ויכל להניח אצבעו בפיו אם הדם מטפטף להדיח שניכר שהוא מטפטף מאצבעו אבל אם נפסק הטפטוף ונשאר האצבע מלוכלך בדם אסור להניח בפיו משום מראית העין:

[ב] בהמה וחיה ועוף דם הנפש שבבהמה מתה בו בזמן השחיטה אסור בכרת אבל דם היוצא מהאיברים בלא תעשה ודווקא אם יצא לחוץ או נפרד באבר או שנתעורר לצאת ונבלע במקום אחר אבל אם הדם חתך בבשר ולא יצא דם זה מותר לפיכך מותר לאכול בשר חי ובלבד שידיחנה מן דם שמוכלך בו ובלבד שלא יהיה באותו בשר חוטיין שיש בהם דם [ה"ע הרמב"ם מצריך חליטה לבשר חי בחומץ הלכה אין צריך חליטה לבשר חי בחומץ. הבשר אחר שנמלח יפה יפה והודח כדת מותר להניחו בקדרה, אע"פ שאין המים רותחים, כך היא דעת רוב גדולי הפוסקים, אבל הרמב"ם סובר שאין המלח מפליט את כל הדם שבחתיכה, אלא רק את הדם שבשטח העליון של החתיכה. ולכן הוא מצריך לתת את החתיכה בקדרה שהמים שבה רותחים, שאז המים הרותחים צומתים את הדם שבחתיכה שלא יפרוש, והרי היא כחליטה. והשולחן ערוך (סי' סט"ו ס"י) פסק כדעת רוב הפוסקים שאין צריך שיהיו המים רותחים. וכן המנהג. וכן עיקר.]

[ג] נקד הדם בבשר מחמת מכה צריך לחתכו כמה קרעים ומלוחו כדינו ומבשלו ואם הודם לצלותו מותר בלא חתוך ומליחה שהאש שואבת דם:

[ד] יש כמה חוטיין בבשר שיש בהם דם שצריך לחתכן ובבגד הגם שנוהגין להוציא כל החוטיי הדם אף בחלק פנים של הבהמה למרות זאת נוהגים לשבר כל העצמות ואין מניחין עצם שלם וכן נוהגין לחתוך ראש הכנף בעוף קודם מליחה כדי שדך שם יצא הדם על ידי מליחה:

[ה] נמצא טיפת דם בבליצה בין בחלבון בין בחלמון נהגו שלמים וכן רבים לאסור וכן נוהגים בבגד ואף על גב דמרן ז"ל לא אסר אלא בחלמון אבל בחלבון פסק זורק הדם ואוכל השאר ראוי לאסור בכל גוונא[ה"ע הלכה כמרן שדווקא אם נמצא דם בחלמון אסור ובחלבון מותר]. ביצה בת יומא אם נמצא דם אסורה ולא פלוג רבנן. דם ביצנה שבמעיי התרנגולות נכון להחמיר בה כדין ביצה בת יומא ואף על פי שאמרנו לאסור הביצה שנמצא בה דם בין בחלמון בין בחלבון כמו שכתב מור"ם ז"ל מכל מקום בשעת הדחק או בהפסק מרובה יש לסמוך על המתירים בנמצא בחלבון חוץ לקשר ולא נתפשט כלל והנה ענין הקשר הוא ידוע שיש לחלבון קשר בראש החד והוא דבר שנתפס מזרע הזכר ניכר לעין שנראה שהוא מקושר יותר משאר חלבון והוא דבר מועט קשור כמו חוטיים וגם בחלמון יש גם כן קשר והוא בדמות כתר עגול במלא רוחב עשה גדולה לדעת מר"ן יצירת האפרוח הוא מהחלמון: [ביצה במעיי התרנגולות לאחר שחיטה מותרת]

[ו] הנותנים ביצים על כסוי הקדרה כדי להצטמק ונמצא דם באחת מהם מותר החמין שבקדרה ואינו נאסר מכח הביצים

[ז] ביצים מוזרות שנפסדו מחמת שהתרנגולת ישבה עליהם אם אין האדם נמנע לאכלם משום אסתגיסות הרי הם מותרים ובלבד שיורוק הדם ודוקא בידוע דספגא מארעא ובגדד נוהגים שלא לאכול ביצים מוזרות חדא משום מאיסות ויש בהם משום שיקוף ועוד אין ידוע לנו איזה היא ספגא מארעא ועל הרוב הם מזכר ועוד גם בידוע דספגא מארעא אפילו שבה עליהם ימים הרבה הם יש מחמירים אם ישבה עליהם שלשה ימים מעת לעת ובכל אמת יש לחוש שמא ישבה ג' ימים לכך אין אוכלים ביצים מוזרות כלל: [ביצים מהמושבים וקייבוצים ומנמצא דם אפילו בחלמון זורק הדם והביצה מותרת כיון שאין עוף זכר אצלם וממלא אין חשש של ריקום אפרוח]

[ח] מותר לגמוע ביצה צלויה ואין צריך להשגיח אם יש בה דם או לאו וכן היה נוהג רבינו האר"י ז"ל דאינו חושש לבדוק דסמיכין על רוב ביצים שאין בהם דם ומכל מקום לטגן ביצה נוהגים לעיין בביצה אם יש בהם דם:

[ט] אסור להניח בשר בקופות שדרכם להניח בהם פירות ולחם וכ"י מפני שהדם שעל הבשר נדבק בקופות ואחר כך נדבק בירקות ובלחם ואפילו אם ירצו להדיחם לא אריך למעבד הכי כיון דהוי מידי דלאו אורחיה בהדחה ואפילו אם הבשר נמלח גם כן אין להניחו בקופות ההם דחיישינן דלמא אוכל אותם בחלב: [ה"ע ללא כסוי לבשר אבל אם מונחים בשקיות ניילון מותר]

[י] הבשר שבשלו בלא מליחה נאסר מהדם מפני שיש על ידי הבישול חוזרו ונבלע בתוכו לפיכך צריך למלחו בתחלה כדי לשלו וצריך להדיח הבשר קודם מליחה מן הדם שעליו בעין ואחר כך ימלחנו ולכתחילה צריך לשרותו במים חצי שעה קודם מליחה וידיחנו וישפשפנו יפה יפה וכל מקום שיראה בה דם צריך שפשוף יותר יפה יפה ובדיעבד אם לא שרה במים אלא רק הדיחו הדחה מעליא מהני ליה ויש מקומות שאין נוהגים לשרות הבשר אלא מדיחים אותו הדחה מעלייא ומניחים אותו כסתם מר"ן ז"ל שלא זכר שריה אלא הדחה בלבד וכן נוהגים בבגד ומכל מקום צריכים להיזהר להדיח היטב ולשפשף בידיים בכח כי השפשוף הוא העיקר וישפוך המים שהדיח ושפשף בהם ויחזור וידיח פעם שנית במים שנית וישפוך המים וידיח פעם שלישית עד שיהיו המים בלי שום מראה רושם דם כלל ומסתמא בשלשה פעמים יהיו המים קשים בלי שום מראה רושם דם: [לכתחילה ראוי לשרות הבשר חצי שעה ואם נקיים דחוקה כגון ערב שבת, אורחים, סעודת מצוה וע' שיעשה הדחה שכתב הב"ח, ימלחנו אחר השטיפה ולא יחכה עד שיתייבשו המים ובדיעבד אם מלח לאחר שהתייבשו המים מותר]

[יא] לפעמים ימצא אצל מוכרי הבשר בשר שלא נמכר בבוקר ונשאר עד הערב א' ו עד יום שני וזה הדם שעליו נתייבש ונקרש ואינו יוצא בהדחה בלבד על כן אפילו פה עירנו שנהגו בהדחה בלבד מכל מקום בשר זה צריכין לשרותו במים חצי שעה אחר כך ידיח אותו היטב וישפשפו בכח ובפרט מקום בית השחיטה ואחר כך ימלחנו:

[יב] אם אחר שהדיח חתך כל נתח לשנים או לשלש חתיכות צריך לחזור להדיח ואם אחר שחתך מלח ולא הדיח פעם אחת יש להתיר בהפסד מרובה אבל בלא הפסד מרובה צריך לחוש ואם מלח הבשר ושהה שיעור מליחה ואחר כך חתך אין צריך לחזור להדיח ולמלוח שנית שפלט כל דמו: [יג] אחר שהדיח הבשר ימתין עד שיטפטפו המים קודם שימלחנו כדי שלא ימס המלח מחמת רבוי המים שעודנו על הבשר ולא יוציא דם אבל לא ימתין עד שיתנגב לגמרי דאז לא ימס המלח כלל וישאר יבש ולא יעשה פעולתו להוציא הדם:

[יד] אם מלח ולא הדיח תחילה אפילו אם לא נמלח אלא רק מעט כדרך שמולחין ללחי ואפילו לא שהה במלחו שיעור מליחה הרי זה אסור מיהו בהפסד מרובה או בערב שבת ואי אפשר להכין אחר אז יש לו תקנה שידיחנו וימלחנו שנית [מלח בלא הדחה ראשונה ואפילו שהה שיעור מליחה גם בהפסד מועט אפשר להדיח ולמלוח שנית] ואם לא הדיח ומלח שנית ובשלו אין לו תקנה ואסור אפילו בהפסד מרובה ושעת הדחק:

[טו] חתיכה שנמלחה ולא הודחה הדחה הראשונה והתערבה באחרות שהודחו כדינן ונמלחו ואין מכירין את חתיכה אע"פ דמן חתך בטלה ברוב מכל מקום צריך שיחזור וידיחם וימלחם שנית מאחר דלא נתבשלה עדיין [טז] לא ימלח במלח דקה כקמח שאינו מפליט יפה ואם אין לו מלח אחר אלא רק זה הדק מותר למלוח בו ואם מלח בו ואחר כך הביאו לו מלח אחר שההוא בינוני אין מטרחיין אותו למלחו בזה בפעם שנית דהוי בדיעבד ולא ימלח במלח גסה ביותר שנופל המלח בזה מעל הבשר אילך ואילך אלא ישחקנו תחלה שיהיה בינוני וימלח בו: [כשמולח במלח דק כקמח ימתין קצת לאחר הדחת הבשר שלא ימס המלח מהמים]

[יז] שיעור שהיית הבשר במלח שעה ובדיעבד סגי בשיעור מיל ואמרו סימן על זה במלח תמלח מספר במלח עולה מספר מיל ובשעת הדחק שצריך למהר לכבוד אורחין או לכבוד שבת שאין לו שהות להתמתין שעה אחת או שהוא יוצא לדרך ואין ממתנינים עליו או לצורך חולה שצריך לאכול במהרה יש להתיר בכל הני בשיעור מיל גם לכתחילה: והא דאמרין מותר לכתחילה במיל לכבוד אורחין היינו דוקא באורחין שהם בעלי תורה ובעלי שם טוב ומע"ט או עניי בן טובים או עשירים שאינם בעלי רעה שראוי לכבדם ומי שהזמין את חברו לסעוד אצלו הוי בכלל אורחים אם הוא יודע שצריך להקל בשבילו בענין זה לא יזמנו ורק אם כבר זמנו והוצרך למהר שרי דגדול כבוד הבריות: [המנהג לכתחילה להשהות הבשר במלח שעה אבל מהדין מספיק מיל ולצורך כגון ערב שבת, אורחים, סעודת מצוה מספיק מיל, יש אומרים שמיל זהו 24 דקות ויש אומרים 18 דקות וכן דעת מרן ולכן לכתחילה ישנהו 24 דקות בדיעבד אם שהה 18 דקות ובשל הבשר מותר]

[יח] אחר שמלח הבשר ושהה שיעור מליחה כראוי לא יבשלו אלא על ידי הדחה שתהיה באופן זה והוא תחילת הכל ינפץ המלח שעליו או ישפטו במים כשאוהו בידו באויר ואחר כך ישים מים הרבה בתוך הכלי שרוצה להדיחו בו כדי שיתבטל כח המלח שבציר ברבוי המים שקדם להניחו בתוך הכלי ואחר שהיח המים בכלי יניח בו הבשר וידיחנו שלשה פעמים [ינפץ המלח שעליו וידיח עוד פעמיים ואין צורך ג' פעמים הדחה] ובין הדחה להדחה יניח הבשר בכלי אחר מנוקב עד שישטוף הכלי שמדיח הבשר בתוכו אם ירצה להניח בתוך הכלי המנוקב שמלחו בו צריך שירחץ תחלה את הכלי המנוקב ההא מן ציר המליחה שיש בו ואם לא נפץ המלח שעליו ולא שטפו אין לאסור כי המים הרבים שמניח בכלי להדיחו בהם מבטלים כח המלח ואפילו אם יהיו מועטים עם כל זה מבטלים כח הציר:

[יט] אשה שבשלה בשר ושכחה אם מלחה או לאו יש לאסור מספק ויש מתירים בהפסד מרובה[אשה שבישלה בשר ושכחה אם מלחה הבשר או לא יש להתיר אפילו אין שם הפסד מרובה] ומיהו אם זוכרת שמלחה אותו אלא שכחה אם מלחתו משני צדדין או רק מצד אחד הרי זה מותר גם בהפסד מועט

[כ] בשר שנמלח ונתבשל בלא הדחה אחרונה אפילו לדידן דלא קיימא לן חתיכה נעשית נבלה בשאר איסורין אלא רק בבשר בחלב צריך שיהיה הששים כנגד המלח שבו וגם בעינן ששים כנגד דם פליטה שעל פני הבשר וכל מה שיש בקדרה מצטרף לששים אבל גוף הקורה עצמה אינה מצטרפת ואם יש בקדרה כל כך כמו שיעור החתיכה שנמלחה ולא הודחה הכל שרי דודאי איכא ששים כנגד המלח שעל החתיכה יען דהחתיכה עצמה ודאי היא שלשים נגד המלח שעליה ואם אין ששים בקדרה נגד המלח ודם פליטה שעל פני הבשר אפילו לא הושם אלא בכלי שני שהיד סולדת בו הכל אסור ויש מקילין: ושיעור זה שכתב מור"ם דהחתיכה עצמה היא כשלשים כנגד המלח, תלוי לפי ראות עיני המורה שאין כל החתיכות שוות ואין המלח הנשאר על גבי הבשר אחר שיעור מליחה הוא שוה והוא ב"ברית מלח" הא דבעינן ששים כנגד המלח היינו אם הוא בעין אבל אם נמס כל המלח אין צריך לשער אלא כנגד הלחלוחית הנמצא על הבשר ודייק לה מדברי הטור ומר"ן ז"ל ועוד הבאתי שם דברי הכנפי יונה שהעלה ז"ל שלפעמים יש ששים בחתיכה אם היא עבה ולכן אם נראה להמורה שיש ששים בחתיכה נגד מלחו מה שנדבק בו יוכל לשער להכשירו כך בלי ספק וכן משמעות השי"ע עכ"ל [אם אין נגד החתיכה שישים מותר]

אמירות מחז"ל: .כתוב בספר מבחר הפנינים א - שער החכמה ושאלו את החכם מפני מה חכמת מחברין אמר מפני שהוצאתי בשמן (למאור ללימוד תורה) יותר ממה שהוציאו הם ביין (להנאתם): מעשה בירושלמי (סוטה פ"ט): באחד שהיה לומד שהיו צועקים הקונים שיבוא עם סחורתו למכור והיה אומר אין אני מבטל השעה שקבעתי ללימוד התורה בשביל הרווחת מוון, אם ראוי שיבוא לי ריוח יבוא הוא מעצמו מהקב"ה אף לאחר שאגמור קביעת לימודי ר' משה פיננטיין: הצלחה בתורה אינה באה בקלות, העיקר הוא להאבה את הלימוד, לעמוד קשה מאד ולא לבזבז אף רגע. [ספר רבי משה פיננטיין עמ' 57] כתוב במסכת דרך ארץ פרק ז' אס שמת פיד מלשון הרע, יהיו כל ימיך בשלום שם הלכה לך: ואם ראתי חבריך עני שנדלדל ומטה ידו עמך, אל תחזירהו ריקם, שנאמר שמר מצוה שמר נפשו וזוהו דרכיו ימות. שם הלכה לה: ואם הלוי תמאמה לעני בשעת דוחקו, נתקיים עליך אז תקרא וה' יענה

שאלה: ראונו ביקש מפיקד הבנק שקנה את מניית חברת "טבע" ובטעות קנה לו הפקיד מניית "נפט", ומנית הנפט עלתה האם הרווח שייך לקונה או לפקיד תשובה: כתוב שו"ע ח"מ סימן קפ"ה ע"פ ה" נתן מעות לשלוחו לקנות לו חטים, בין לסחורה בין לאכילה, והלך וקנה לו שעורים, או בהפך, אם היה בהם הפסד הוא לשלוח, ואם היה בהם ריווח, הוא למשלח" ולכן במקרה שלנו אם טעה הפקיד וקנה מניית נפט במקום מניית טבע ועלתה אפילו ב 1000% הכל לראובן הקונה ואם הפסיד הבנק יספוג את ההפסד ואף שהש"ך כתב שם ס"ק י שיש בזה מחלוקת וי"א שמגיע לשלוח חצי מהרווחים וכיון שהשלוח מוחזק יכול לומר קים לי כמוהם ויחלוקו ברווחים זהו דווקא אם השלוח מוחזק במעות והכא הפקיד אינו מוחזק ואפילו אם הוא מוחזק בכסף כתב נתיבות המשפט באורים סימן קפ"ה ס"ק ח על דברי הש"ך שהביא פוסקים שיחלוקו זו"ל: ולפענ"ד נראה דלא קי"ל כן, דכיון שלא קנה חטין, נעשו המעות כפקדון בידו, וכיון שקנה בשם המשלח השעורין, ודאי דהריוח הכל להמשלח, דהא מבואר בסימן רצ"ב סעיף ז' בהג"ה דבמעות פקדון כשקנה על דעת בעל הפקדון שהכל להמשלח, אף דהריוח ודאי בא ע"י גרמת הנפקד. ואפשר דהנך פוסקים מייירי כשנינה ונתכוון לקנות אדעתא שיהיה לאמצע. וגם נראה דאפילו לדעת הש"ך מחוייב עכ"פ לסלק חצי המעות תיכף, כשרוצה לחלק בריוח. לסיכום כותב הנתיבות חידושים ס"ק ט דדוקא כשנתכוון השלוח בשעת קנין שיהיה לאמצע, וגם צריך שיתן תיכף חצי המעות להמשלח, אבל כשעסק בשביל המשלח לכוי"ע הכל להמשלח. ע"כ והכא נתכוון רק בשביל המשלח וממלא גם לדעת הש"ך הכל למשלח

רק הקב"ה יודע את גודלו האמיתי של יהודי

"וְהַרְבֵּיתִי אֶת זָרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם"

אנו רואים שעם ישראל נמשל כמה פעמים לכוכבי השמים. אחד הטעמים לכך כותב הבעל שם טוב הוא משום שכמו שהכוכבים נראים לנו קטנים מאד אע"פ שיש כוכבים שגדולים מכל כדור הארץ כך העם היהודי אע"פ שיש יהודי שנראה קטן במעשיו מכל מקום בשמים הוא חשוב מאד.

עם ישראל נמשלו לכוכבים לומר לנו שאין אדם יודע לאמוד את משקלו של יהודי בשמים כמו שכתוב "האדם יראה לעיניו וה' יראה ללבב", יש יהודי ששקול בשמים בכמה וכמה מערכו של יהודי רגיל ואילו אנו מחזיקים אותו כאדם רגיל. רק בורא עולם יכול לאמוד את מעשיו והנהגותיו של האדם.

שמעתי ממרן הרב עובדיה זצוק"ל שהסיבה שאסור לספור את עם ישראל בטעמי המצווה (בגדר טעמא דקרא) היא מכיוון שאנו סופרים רק את הגופים ולא את הנשמות וזה מראה שרק הגוף הוא הקובע. ולכן אסרה זאת התורה לומר לך שאל תסתכל רק על הגוף אלא תמדוד את האדם לפי ערך הנשמה שלו. יכול להיות שיהודי זה שקול כמו כמה אנשים וכשאתה סופרו כגוף אתה מחשיבו רק כאחד למרות שהוא שקול כמו כמה אנשים.

ומצאנו כמה אמירות בחז"ל שאדם אחד השקול לכמה: כתוב: "ויהרגו שלושים אישה" במלחמת העי מבאר המדרש שנהרג אדם אחד והוא יאיר בן מנשה ששקול כרובה של סנהדרין (בסנהדרין יש שבעים ואחד).

וכן כתוב במדרש מעשה באשה שילדה שישים ריבוא בכרס אחד וזוהי אמו של משה רבנו ששקול כנגד שישים ריבוא.

וכיוון שאדם שקול יותר מאדם אחד לכן צוותה התורה לא לספור את בני האדם. יש אף מקרים שאנשים שנראים קטנים לנו ביחס לרבותיהם ובשמים מחשיבים אותם יותר מרבותיהם.

מסופר בגמרא (בבא בתרא י:) יוסף בנו של רבי יהושע חלה והבריא א"ל אביו: "מה ראית בעולם האמת?" א"ל: "עולם הפוך ראיתי לעיונים למטה ותחתונים למעלה". א"ל: "עולם ברור ראיתי".

התוס' (שם ד"ה עליונים למטה) מסבירים מה הפירוש 'עליונים למטה ותחתונים למעלה': **פירוש ר"ה דאמרו הגאונים שקבלה בידם** רב מפי רב דעולם הפוך היינו שראה שמואל שישב לפני רב יהודה למרות ששמואל היה רבו של רב יהודה משום שמחה בשמואל לגבי האישה שצווחה לפני שמואל ושמואל לא התייחס לצעקותיה א"ל רב יהודה הרי יש פסוק על מי אוטם אזנו מזעקת דל שיענש ומדוע לא התייחסת אליה? וענה לו שמואל שמר עוקבא האב בית דין צריך להתייחס בעיקר והוא קצת, ועל זה נענש שמואל וישב לפני רב יהודה שהיה תלמידו. [שמואל מאד העריך את תלמידו רב יהודה במסכת נדה דף יג אמר עליו "אין זה ילוד אשה" כלומר רב יהודה הוא כמו מלאך].

החזון איש ראה אברך שמאד היה ירא מרבו אמר החזון איש: "מה הוא כל כך מפחד מרבו, בשמים מחשיבים אותו יותר מרבו!?"

מונא בסדר הדורות ערך רבי יהושע בן אלם. רבי יהושע בן אלם אמרו לו בחלום: "שמח בלבבך, שאתה וננס הקצב תהיו יחד בגן עדן. מושבו ומושבך יחד, חלקו וחלקך שווים כאחד". תחילה לא התייחס רבי יהושע אל החלום, באומרו "חלומות - שווא ידברו!" אולם משחזר החלום שוב ושוב, הבין כי אמת הוא, הצטער בלבבו ואמר: אוי לי, מיום שנולדתה הייתי תמיד ביראתי קוני, ולא מעלתי אלא בתורה, לא הלכתי ארבע אמות בלא ציצית ותפילין, והיו לי שמונים תלמידים, ועכשיו שקולים מעשי ותורתך עם קצב פשוט! לא נחה דעתך, קרא לתלמידיו ואמר להם: "תדעו שלא אכנס לבית המדרש עד שאראה מי הוא קצב זה ומה מעשיו, שהוא

חברי בגן עדן!" מיד הלך עם תלמידיו מעיר לעיר, ובכל מקום היה שואל ומתעניין: "האם גר כאן ננס הקצב?". לאחר חיפושים רבים, הגיע סוף סוף אל עירו. כשנכנס, שאל מיד: "היכן ננס הקצב?" אמרו לו: "למה אתה מבקש אותו? הלא אתה חסיד וצדיק, ותשאל לאיש כמותו?" אמר להם: "מה מעשיו?" אמרו לו: "אדונינו, טוב יותר שלא תשאל עליו, אלא תראה אותו בעצמך..." מיד שלחו שליחים אל ננס הקצב ואמרו לו: "רבי יהושע בן אלם מבקש לראות אותך!" אמר להם ננס: "מי אנוכי ומי אבותי, שרבי יהושע מבקש לראות אותי?! לא יתכן הדבר, אלא בודאי מלגלים אתם עליו, לא אבוא עמכם!" הפצירו בו שוב ושוב שיבוא, אך ננס היה משוכנע כי שקר בפייהם, אך לצון חומדים הם לו... חזרו השליחים לרבי יהושע ואמרו לו: "אתה אור לישראל ואור לעינינו, עטרת ראשנו, ומה לך ולקצב גס זה, והוא אף סירב ללכת עמנו!" אמר להם: "תדעו שלא אשב, עד שאראה אותו!" הלך רבי יהושע בעצמו אל ננס הקצב, וכראות ננס את רבי יהושע, נפל על פניו ואמר ביראת כבוד: "מה יום מיומיים שעטרת ישראל לא לפני עבדו?!", אמר לו רבי יהושע: "שאלה לי אלך. אמור נא לי, מה מעשך ומה מלאכתך?" אמר לו: "אדוני, קצב אני, ויש לי אב ואם זקנים, ואינם יכולים לעמוד על רגליהם, ובכל יום ויום אני מלבישם ומאכילם ורוחצם בידים". מיד עמד רבי יהושע ונשקו על ראשו ואמר לו: "בני אשריך ואשרי גורלך, ומה טוב ומה נעים ואשרי חלקי, שזכית להיות חברך בגן עדן!"

מסופר בגמרא (תענית כא:) שאבא אומנא קיבל כל יום שלום מהשמים, אביי קיבל פעם בשבוע ורבא קיבל כל ערב כיפור. שלח אביי שני תלמידי חכמים לנסות את אבא אומנא ולבדוק את מעשיו הטובים, מדוע זכה לכך. באו לביתו ואכלו ושתו, נתן להם ללון, וקיפא תחתיהם שטיחי צמר לישון עליהם. בבקר לקחו האורחים את הבגדים שישנו עליהם, קיפלו אותם והביאו אותם לשוק למוכרם, וניגשו את אבא אומנא. אמרו לו מבקשים אנו מכבודו שיאמר לנו כמה הם שווים ויתן לנו מעות תמורתם, ובכך רצו לבדוק אם יחשדם כגזלנים, או שיאמר ששוים הם פחות מערכם האמתי. אמר להם כך וכך הם שווים. שאלוהו, ואולי שווים הם יותר? ענה להם אני קניתי אותם בסכום זה שאמרתי לכם. לאחר שנכחו לראות שאדם נאמן הוא, אמרו לו כמה חשדת אותנו בעת שלקחנו ממך את הבגדים אמר להם, חשבתי שנזדמנה לכם מצות פדיון שבויים וצריכים אתם מעות והתביישתם לבקש ממני מעות, ולכן לקחתם את הבגדים. אמרו לו מטרטנו היתה לנסות אותך, ועמדת בניסיון, וכעת קח בחזרה את הבגדים. אמר להם איני רוצה לקבלם בחזרה, כי מאותו רגע שנודע לי שלקחתם אותם אמרתי שיהיו לצדקה. ובזכות מעשיו אלו נתנו לו מן השמים שלום בכל יום רואים שאבא אומנא שהיה בסך הכל מקיז דם התייחסו אליו בשמים יותר מאביי ורבא גדולי האמוראים.

השל"ה מספר על יהודי פשוט שהיה קורא תהילים כל היום וכשנפטר בא בחלום לרב העיר ואמר לו שכל זמן שקרא תהילים הגן על העיר עכשיו אם לא יחזרו בתשובה יקרא אסון חי"ו לתושבי העיר. יהודי הנראה פשוט הגן בזכויותיו על העיר כולה.

סיפר הגה"ק מנעסכין ז"ע: מעשה ביהודי אחד פשוט שהיה עוסק אחר הרחיים, והיה אומר תהלים כל ימיו. וכשנפטר ראהו אחד הצדיקים בחלומו והנה דוד המלך ע"ה, יוצא לקראתו ומנגן בכינורו והיה שמח שמחה גדולה. (זכרון טוב)

מונא בירושלמי תענית דף ז: אדם אחד בא לרבי ינאי א"ל: "ר', זְכָה עָמִי תָן לִי צְדָקָה שְׂתוֹכֵה עַל יְדֵי". א"ל: "ולא היה אביך עשיר והשאיר לך כספים?" א"ל: "לא! אבי לא השאיר לי כספים". ענה לו רבי ינאי: "אצלי הכספים הם אביך מופקדים ואני אתן לך אותם". ענה לו העני: "שמעתי שהכסף הגיע אלי בגזילה", ענה לו רבי: "כיון שאינך צדיק כל כך שאינך רוצה להנות מלפני גזול אף על פי שאין לו תובעים, ראוי אתה להתפלל ולהתענות וה' ישמע לבקשותיך". ועיין שם בגמרא עוד מעשיות על כך וכן כתוב שם על אדם שנראה כרשע גמור ובשמים אמרו להם שהוא יתפלל ויוריד גשם בזמן הבצורת.

וזהו המשל לכוכבים שכשם שהם נראים קטנים אך הם יותר גדולים מכל כדור הארץ כך יש אנשים שנראים לנו קטנים אבל בשמים מחשיבים אותם מאד.

מילי דבדיחותא: בשו"י ישנו גוי בשם סספן בעל בית מלון השולם בהלכות בצורה טובה פעם אמר הרב וואוור זצוק"ל תלמוד הלכות טוב שסספן לא ידע יותר טוב מכם הלכות, שבת אחת הוא היה במקום של שומרי תורה פנה אליו אדם בשבת וביקש ממנו הנחה לבית מלון אמר לו "שייג" [שנאה כני לני], שבת היום [כידוע הלכה פשוטה דבר שאסור לעשות בשבת אסור לדבר עליו בשבת]

הצבת לפני שלימד לחכמים אמר מיליתא דבדיחותא דוד ושלמי רבין ויסוף יצבור באימה ופתח בסוגיא (שבת ל"א)

מי שבירך אבותיו הקדושים יתקן ויעקב משה אהרן ודוד ושלמי הוא יברך ויסוף יצבור וירומם ויצלח את התורמים ויגבי בים: שבת אשר, דוד ושרה חניה, צבן ינאל וציפורה, יחזקאל ויכבד תהלה חזד, גר חזד, ישראל וקרין חזד, ציפורה חזד ומשפחתה, חי ואביבה חזד, זבולון וברבורה חזד, משה חיים בן אביבה, עמי וששנה חזד, אליהו ורות נחמה חזד, רפי ואביבה זגרון, שמואל ונורית חזד, כהן שמעון ומרים, מיכאל אלעזר חזד, עמוס רזיאל ואוריה חזד, יהודה ושלמי חזד, חזד ודניאל פראנטי, יוסף ומינה חזד, הרב אסף נתן, בת שבע חזד וכל משפחתה, אברהם וסגולית מסס, ר' יעקב צבאי, דוד ואילנה חזד, ר' יעקב אוביב, כהן רחמים וסווי, בר רבקה בן שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עינב ליטל ומול אורחין בני ציפורה. שתרומים לכלול קול כמסוף, כולל יום, כולל ליש, כולל בין חומים, ועוד [ולעול השבעי. מלך מלכי המלכים ברחמי שפרשו ויחיים מכל צד ונוק יצילם יגבה כוכב מערכתם, ובכל אשר יפנו ישכילו וכל אשר יעשו יצלחו ויבטל האל-מלך מלכותם כל גזירות קשות ויגורו עליהם האל-גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות וחסדים תגן בעד יומאל כל משאלות ליבם לטובה, חללים טובים ומזלחם, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחים ומאשרים אכ"ר. לעי"נ: יורם בן יזר, רחל בת מזלה, אליהו בן מבינה. לקבלת העלון במייל: 054-8464024 כל הודעות שמורות לצורך יזכיר הרבים הכל מותר

העלון מוקדש להצטרף היונות ושילת חזד ובני ביתם: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק אשר פרוי יתן בעתו וכל אשר יעשה יצלח ויזכו למאות בנים ובני בנים עוסקים בתורה